

В БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК
КИ И РУМЪНСКИ СЪОТВЕТСТВИЯ

КО-БОЛГАРСКО-РУМЪНСКИЙ
СЛОВАРЬ-
ПРАВОЧНИК
ЛИНГВИСТИЧЕСКИХ ТЕРМИНОВ

DICTIONAR-
ÎNDRUMAR
ROMÂN-RUS-BULGAR
DE TERMENI LINGVISTICI

В БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК
КИ И РУМЪНСКИ СЪОТВЕТСТВИЯ

КО-БОЛГАРСКО-РУМЪНСКИЙ
СЛОВАРЬ-
ПРАВОЧНИК
ЛИНГВИСТИЧЕСКИХ ТЕРМИНОВ

DICTIONAR-
ÎNDRUMAR
ROMÂN-RUS-BULGAR
DE TERMENI LINGVISTICI

Мария Паслар • Евдокия Сорочану • Татяна Шаршов

РЕЧНИК

НА ЛИНГВИСТИЧНИТЕ ТЕРМИНИ
В БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

С РУСКИ И РУМЪНСКИ СЪОТВЕТСТВИЯ

РУССКО-БОЛГАРСКО-РУМЫНСКИЙ

СЛОВАРЬ- СПРАВОЧНИК

ЛИНГВИСТИЧЕСКИХ ТЕРМИНОВ

DICTIONAR- ÎNDRUMAR

ROMÂN-RUS-BULGAR
DE TERMENI LINGVISTICI

Предговор

Речникът на българската лингвистична терминология с руски и румънски съответствия има дидактико-учебна насоченост и е съставен с цел да представи системно-структурния характер на българския книжовен език с неговите единици и подсистеми в цялостен обхват с паралелни съответствия на два европейски езика – руски и румънски език.

Термините са подбрани от основните дялове на езикознанието, които обхващат различни езиковедски области: общо езикознание, лексикология, фонетика, графика, ортография, пунктуация, словообразуване, морфология, синтаксис, текстолингвистика, стилистика, лексикография, социолингвистика.

В речника е приложен сравнителният метод, който цели откриването на семантичните съответствия на българските лингвистични термини в двата езика: сроден руски език и несроден румънски език. Повечето сходни употребявани граматични еквиваленти се наблюдават в българския и руския език.

В речника са включени най-важните лингвистични термини, които отразяват новите тенденции в развитието на съвременната лингвистика.

Представените в речника лингвистични термини са извлечени от строго специализирани научни трудове. Анализът на употребяваните лингвистични термини показва, че преобладават термини от чужд произход, които са навлезли както в българската, така и в руската и румънската лингвистична система. И трите езикови системи имат много общи езикови явления и обща гръцко-латинска терминология.

Убедени сме, че триезичният речник на лингвистичната терминология ще подпомогне студентите, учителите и учениците за по-лесно усвояване на лингвистичните термини с техния еквивалент в съответния език.

Посочените руски и румънски еквиваленти на българските лингвистични термини ще послужат за използване на термините в научни изследвания със съпоставителен характер.

Този речник е изключително полезен особено за специалисти филолози в Молдова, които се намират в сложна езикова ситуация, в мултилингвална среда.

Издаването на триезичния речник на лингвистичните термини е наложително поради засиления интерес на националните малцинства към държавния румънски език и международния руски език.

Речникът може да послужи като справочник и учебно пособие в родноезиковото обучение, да бъде в помощ на учителите и учениците в доуниверситетското образование.

Този речник ще облекчи подготовката на студентите от филологическите специалности при изучаване на лингвистичните учебни дисциплини и ще бъде изключително полезен и на широк кръг читатели.

Съставители

Предисловие

Словарь-справочник лингвистических терминов состоит из трех частей, в него включены лингвистические термины болгарского, русского и румынского языков. Каждая часть является самостоятельным словарем со своим языком-источником, к терминам которого даны соответствия из других двух языков или их переводы, а в некоторых случаях - их толкования.

Словарь построен по принципу тематических словарей, в нем посредством лингвистических терминов представлена система указанных языков. Открывая каждую из частей Словаря, читатель получает представление о системе данного языка, о базе его лингвистической терминологии, о существующих терминологических дублетах. В Словарь включены термины общего и частного языкознания. Терминологическая система указанных языков представлена на всех уровнях языка, начиная с фонетики и заканчивая стилистикой и культурой речи.

Авторы видели свою задачу не только в воспроизведении в словаре лингвистической терминологии болгарского, русского и румынского языков, что само по себе ценно, но и их сопоставление. Безусловно, такой словарь поможет усвоению терминов и их эквивалентов в указанных языках и тем самым послужит формированию системных знаний в освоении данных языков как в качестве родных, так и в качестве вторых языков изучения.

Источником материала Словаря-справочника стали учебные пособия по соответствующим разделам языкознания болгарского, русского и румынского языков и материалы имеющихся словарей лингвистических терминов представленных языков.

Трехязычный словарь-справочник лингвистических терминов предназначен для учителей, школьников, студентов филологических специальностей, а также может представлять интерес и для филологов, занимающихся сопоставительным языкознанием.

Составители

Introducere

„Dicționarul-îndrumar de termeni lingvistici”, propus de autori, este un suport lexicografic ce include termeni lingvistici din limba bulgară, limba română și cea rusă. Este structurat în trei părți, fiecare din ele constituind, de fapt, un dicționar separat cu propriile limbă-sursă și limbă-țintă.

Structura dată este condiționată de apartenența limbilor vizate la diferite familii de limbi, precum și la diverse grupuri tipologice (flexionare, analitico-sintetice). Chiar dacă fondul principal al terminologiei lingvistice își găsește corespondente în toate limbile, totuși fiecare limbă dispune și de un inventar propriu de termeni ce reflectă particularitățile sistemului ei.

Sistemele terminologice ale limbilor date sunt destul de bine elaborate și descrise în dicționarele și lucrările respective, însă până în prezent nu există un dicționar în care termenii lingvistici să fie traduși dintr-o limbă în alta. Necesitatea unui asemenea dicționar este indiscutabilă. Studiarea limbii române în instituțiile de învățământ cu predare în limba rusă sau limba bulgară revendică suportul unei terminologii lingvistice adecvate. Descrierea sistemului limbii cu ajutorul metalimbajului terminologic va permite elevilor să înțeleagă mai clar particularitățile și specificul fiecărei limbi în parte, să facă conexiunile necesare în asimilarea conceptelor lingvistice atât în limba maternă, cât și în limba în care traduce.

Termenii lingvistici, incluși în compartimentele respective ale dicționarului, vor contribui la asimilarea sistematică a limbilor bulgară, română și rusă – ca limbă maternă și ca limbă de instruire.

Drept sursă pentru prezentul *Dicționar* ne-au servit materialele din dicționarele de termeni lingvistici din limba bulgară, rusă și din cea română, precum și diverse manuale și lucrări de lingvistică corespunzătoare compartimentelor din prezentul Dicționar.

Lucrarea este elaborată după principiul dicționarelor ideografice (tematice) și poate fi utilizat și ca un ghid în care, prin intermediul termenilor lingvistici, este prezentat întreg sistemul acestor limbi la toate nivelurile lor.

Dicționarul de termeni lingvistici este destinat profesorilor, elevilor, studenților de la specialitățile filologice, precum și filologilor care sunt preocupați de lingvistica comparată.

Ne exprimăm recunoștința față de colegi, profesori și față de toți cei care au participat la discutarea materialelor incluse în dicționar pentru sugestiile și comentariile lor utile.

Alcătuitorii

Съдържание / Содержание / Cuprins

Речник на лингвистичните термини

в българския език с руски и румънски съответствия

Езикознание	17
Лексика	25
Фонетика	38
Графика. Орфография. Пунктуация.....	53
Морфемика и словообразуване	58
Морфология	65
Съществително име	70
Прилагателно име.....	75
Местоимение	77
Числително име	80
Глагол.....	82
Наречие.....	90
Модални думи.....	92
Предлози	94
Съюзи	96
Частици	97
Междуметия и звукоподражателни думи.....	99
Синтаксис.....	101
Текст. Реч. Стил.	113

Русско-българско-румънският словарь-справочник лингвистических терминов

Языкoзнание.....	126
Лексика	130
Фонетика	141
Графика. Орфография. Пунктуация.....	153
Морфемика и словообразование.....	158
Морфология	163
Имя существительное	167
Имя прилагательное.....	172
Имя числительное	175
Местоимение	177
Глагол.....	179
Наречие.....	185
Модальные слова	187
Предлоги	188
Союзы	191
Частицы	193
Междометия и звукоподражательные слова.....	194
Синтаксис.....	196
Текст. Речь. Стил.....	208

**Dicționar-îndrumar român-rus-bulgar
de termeni lingvistici**

Lingvistică generală	219
Lexicul.....	223
Fonetică	235
Grafica. Ortografie. Punctuație	249
Structura cuvântului	252
Morfologie.....	259
Articolul	265
Substantivul.....	265
Adjectivul	275
Numeralul.....	279
Pronumele	282
Verbul	286
Adverbul.....	293
Prepoziție.....	297
Conjunții.....	300
Particule.....	302
Înterjecții	303
Sintaxa.....	305
Comunicare și limbaj. Stil.....	321
Источници/ Список источников / Referințe bibliografice	325